

regel blijft voorlopig gelden tot 31 december. Na de recente overstromingen zal ook Pakistan de uitvoer van tarwe opschorten. Het land werd verondersteld dit jaar twee miljoen ton tarwe te exporteren.

De nieuwe realiteit op de tarwemarkt zorgde voor een prijsexplosie. Begin augustus klom de prijs van een bushel tarwe naar 8 dollar, het hoogste niveau sinds eind 2008. Tegenover het dieptepunt van juni bedroeg de stijging meer dan 60 procent. Sindsdien lijkt de prijs opnieuw te stabiliseren rond de 7 dollar, al blijft de volatiliteit erg hoog. Dit laatste fenomeen heeft ook te maken met het gedrag van investeerders. Net voor de zomer was de shortpositie in tarwefutures erg groot. Dit betekent dat heel wat marktpartijen hadden ingezet op een verdere daling van recordoogsten. Toen de fundamentele situatie veranderde, moesten deze posities worden omgedraaid om de verliezen op de shortposities zo klein mogelijk te houden. Er werden dus massaal termijncontracten aangekocht en dit zorg-

de ervoor dat de prijsstijging een explosief karakter kreeg.

GOEDKOPERE MAÏS

Maïs heeft met enige vertraging gereageerd op de tarwehousse. Eind juni bevond de maïsprijs zich op het laagste niveau in bijna een jaar en meer dan 60 procent onder het hoogtepunt van 2008. De Verenigde Staten, dat een aandeel van 43 procent heeft in de wereldwijde maïsproductie, stevende dit jaar aanvankelijk af op een recordoogst.

Toch werden de oorspronkelijke verwachtingen al vrij snel neerwaarts bijgesteld, nadat de hoeveelheid landbouwoppervlakte die voor de teelt van maïs wordt gebruikt lager lag dan eerst gedacht. Door het natte voorjaar en de lagere maïsprijzen hebben heel wat boeren besloten om over te stappen naar de teelt van soja. Volgens het USDA zal de Amerikaanse maïsvoorraad na dit oogstjaar terugvallen naar 40 miljoen ton, het laagste niveau sinds 2006-2007.

Aan de vraagzijde wordt de impact van China steeds groter. Dit land staat in voor 19 procent van de wereldwijde productie en voor 20 procent van de consumptie. De voorbije jaren moest China veel vaker maïs invoeren. Vorig jaar was dit zelfs al een miljoen ton en volgens bepaalde prognoses kan dit binnen vijf jaar oplopen naar tien miljoen ton. China zou daarmee de op één na grootste importeur van maïs worden. Sinds het dieptepunt is de maïsprijs met ongeveer een derde toegenomen. Dit is minder dan tarwe, waarvan de prijs met de helft steeg.

2010 IS 2008 NIET

De snelle prijsstijging van maïs en tarwe doet bij velen de herinnering herleven aan de voedselcrisis van 2008, toen de granenprijzen absolute recordniveaus bereikten en er op sommige plaatsen (Mexico, Italië) zelfs voedselrellen uitbraken.

Toch is de actuele situatie helemaal niet vergelijkbaar met die van twee jaar geleden, omdat de markt nu veel meer in evenwicht is. In 2008 bevonden de tarwevoorraden zich op historisch lage niveaus na twee mislukte oogsten in 2006 en 2007. Dit is nu niet het geval. Na vorig oogstjaar bedroeg de wereldwijde tarwevoorraad 193 miljoen ton tegenover amper 124 miljoen ton in 2008. Dit jaar wordt de wereldwijde tarweconsumptie op 667 miljoen ton geschat, zo'n 21 miljoen ton meer dan het aanbod. Er zal dus weliswaar uit de voorraden geput moeten worden, maar toch zullen deze nog steeds op een comfortabel hoog niveau blijven.

Bovendien zijn er naast tegenvallers ook meevallers. Zo stelde Statistics Canada de productieprognose van juli enkele weken geleden alweer met 8 procent opwaarts bij. In de Verenigde Staten werd de oogstverwachting verhoogd met 4 miljoen ton. Het USDA liet ook weten dat de Amerikaanse voorraad winter tarwe momenteel 70 procent hoger ligt dan vorig jaar. De impact van Rusland, dat vorig jaar goed was voor 13,4 procent van de wereldwijde export, mag dus niet worden overschat.

Een ander verschil met 2008 is dat het 'voedsel versus energie'-debat intussen zo goed als volledig verstomd is. De tweede generatie biobrandstoffen staat klaar en die zullen in hoofdzaak worden geproduceerd op basis van organisch afval. Op korte termijn blijft maïs nog een belangrijke rol spelen maar dit zal stelselmatig verminderen. In het geval van tarwe speelt het probleem niet, daar dit gewas vrijwel niet gebruikt werd bij de productie van milieuvriendelijke brandstoffen. Voor de 'dure' tarwe kunnen bovendien tijdelijk alternatieven worden gebruikt. Voor veevoeder bijvoorbeeld kan tarwe worden vervangen door maïs. Wat menselijke voeding betreft, kan het veel goedkopere rijst de plaats innemen van tarwe. In 2008 was dit niet het geval, omdat alle graangewassen relatief gezien duur waren.

MAÏS KANSRIJK(ER)

De termijnmarkten reageren altijd heftig op gebeurtenissen die het marktevenwicht op korte termijn verstoren. Speculatie over een exportverbod deed de tarweprijs oplopen naar 8,41 dollar per bushel. Toen het verbod effectief werd aangekondigd, was tarwe al opnieuw goedkoper. Naar verwachting zal de prijsvolatiliteit nog een tijd hoog blijven. Ook het gedrag van speculatieve investeerders kan nog voor grote schommelingen zorgen.

Feit is dat de ingedommelde tarwemarkt intussen bruto is wakker geschud. Enerzijds zal de gemiddelde tarweprijs de komende maanden vrijwel zeker hoger liggen dan tijdens de eerste jaarhelft. Anderzijds is de kans erg klein dat de prijs op korte termijn doorstijgt naar de niveaus van 2008. Wat maïs betreft, is er wel nog wat ruimte voor hogere prijzen. De voorraden zijn relatief gezien niet zo hoog als bij tarwe en de prijs is de voorbije weken ook veel minder hard gestegen. Met name de omvang van de Chinese importbehoefte zal de doorslaggevende factor zijn. ■